

شناسایی، جمع آوری و ارزیابی ژرم پلاسما سیب بومی ایران

حسین فتحی

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی مغان، ایستگاه تحقیقات باغبانی مشکین شهر

شناسایی و جمع آوری و ارزیابی ذخایر توارثی داخلی و خارجی اساسی ترین مرحله در برنامه های اصلاحی درختان میوه می باشد. معرفی درختان میوه ابتدا با جمع آوری و ارزیابی آنها در یک برنامه ملی که شامل ارقام جدید وارداتی نیز میباشد انجام می گیرد. برای این منظور طرح ملی شناسایی و جمع آوری ژرم پلاسما بومی سیب بومی ایران به شماره ۸۱۳۳۰-۱۲-۱۰۰۰ از سال ۱۳۸۱ به مدت سه سال در کشور به مورد اجرا گذاشته شد یکی از مناطق مهم در تولید سیب مناطق مختلف استان اردبیل می باشد که در این طرح در نظر گرفته شد. در این بررسی ابتدا کانونهای مهم باغی استان شناسایی و با استفاده از تجارب و شناخت باغداران مناطق مختلف ارقام سیب محلی شناسایی و پلاک گذاری شدند و سپس در ۵ مرحله شامل: قبل از باز شدن جوانه های گل، زمان گل، دوره رشد فعال درخت، رشد میوه و زمان برداشت میوه درختان انتخاب شده مورد بازدید قرار گرفته و مطابق دیسکریپتور بین المللی از صفات مورد نظر یادداشت به عمل آمد. در نهایت ۱۶ رقم سیب از استان اردبیل شناسایی، و در دو گروه تابستانه (۱۰ ژنوتیپ) و پایتیزه (۶ ژنوتیپ) قرار گرفتند. در میان ژنوتیپهای شناسایی شده نمونه های مهم و مقاوم به خشکی، مقاوم به کرم سیب (مشهور به خره پوست درخلخال) و با مزه ترش وجود دارند که می توانند در آینده در برنامه های به نژادی سیب مورد استفاده قرار گیرند. در نتیجه اجرای این طرح علاوه بر جلوگیری از فرسایش ژنتیکی، امکان استفاده از ژرم پلاسما بومی در برنامه های اصلاحی فراهم شده است.